

tek. — Romlott korunkban számosan egyenesen kórházba kerülnek a lakoma után, — mert hencegve merészkedtek virtust csinálni a bűnből. Ezt a kinövést a bankettezésnek le kellene nyesni már egyszer a tanári tekintély megóvása szempontjából is a nemzeti kultúra fájáról. Reméljük, hogy a bonyhádi professzorok lesznek a — nyesegetők. A gyógyíthatatlan betegek száma apadni fog.

*

Titokzatos léghajó rémítette betekken át az anglusokat saját hazájokban. A legendákba illő légi jármű éjjelenként jött a tenger felől, még pedig mindig az éjszakai német tenger felől zúgva-búgva a légen át Anglia partvidéki városai, sőt még a királyi kastély ormai felé is és itt nappali fényt szórt a magashól villamos refraktorok segítségével a terekre és utcákra, úgy, hogy a plakátokat is jól el lehetett olvasni.

Megíjédt a britt oroszlan; hogy mi a csoda célja lehetne más, mint a parti erődök kikémlelése, kikutatása. És lesbe állottak a repülő masina felkutatására és mibenlétének megfejtésére egész sereg detektív és újságíró szövetkezett; tudni akarták, hogy német vagy angol léghajó-e ez a titokzatos masina? Végre kitént a leleplezőskor, hogy egy gummi-gyár és pneumatikafabrikareklámhajtója, amelynek semmi más célja nem volt, mint: kenyeret szerezni.

*

A mi magyar egünkön is jelenik meg ily fényt szóró léghajó és hol örömet, hol meg rémületet gerjeszt. A nagy felfújott ballon captív oldalára e betűk vannak írva: „önálló bank“. De szerencsénk, hogy ennek a felbocsajtót mi mindnyájan ismerjük; nem kell félni tőle, de örvendeni sem kell neki. Ez is csak reklám akar lenni a bank-kurucoknak a kenyér szerzésnél. Majd mikor mindenki lesz „hengerelve“, aki ennek a léghajónak útjába áll, akkor ki fog tűnni, hogy azt egy ügyes bankcsoport a saját zsebeinek megtömésére bocsátá útnek. Mert nem magától repül ám ez a csodás alkotmány, hanem vizik városról-városra még a királyi palota ormai felé is zúgó automobilon — reklámul! a hatalom kiszerezéseért. Ma röhög az anglus a saját ostobaságán, hogy megíjédt a zakatoló géptől. Mi fogunk-e nevetni? Az ég tudja.

*

A zelfajulásnak, a modern bűnkrónikának egy rettenetesen hírhedt hősnője került a budapesti bűnös társadalom mélységeiből a földi igazságszolgáltatás ítélő széke elé. Haverda Mária, az önmagáról megfélemedezett leány, aki Kainnál súlyosabb bünbéllyel a homlokán és lelkén ül a börtön sötét éjjeleiben. Egy tiltott gyönyörbe fuladt nagyságos asszony az,

aki nem tudta bevárni édesanyja halálát és elvetemedett lelkű szerelmesét bérelte fel a gyilkosra, hogy a pénz birtokába jusson és rossz útra tért életét tovább tengethesse nyomorultul. A nagy, a rémítő lövés után a bűnös kompánia az intelligens gyilkosok egész rafinézottságával igyekezett minden bűn nyomát eltávolítani és megsemmisíteni; de a kutató rendőrség mégis felfedezett egy nyomot és ezen a kis nyomon, a kiadási napló más kézírású nyomán finomult szimattal követte a legsötétebb romantika hőseit lépésről-lépésre, míg nem egy hónapi hajszá után leterítette a falkát és a sok pénz megvadultjai hurokra kerültek. Most bűnhődni fognak. Ime ide vezet a modern kor élvhajászó szelleme az Istentől eltévelyedett lelkeket. A kiadási naplóban csupa mozi és kávéházi kiadások szerepelnek. Lám, ez az út visz a börtönbe és az akasztófára. Jó apák, tüntessék fel fiaitok előtt és leányaitok előtt, hová viszen a pénz szertelen imádata és a büntényák szertelen szeretete. Modern martalóc faj nő fel, amely Neróval versenyez a nagy bűnök és nagy vétkek polkói versenyűtjain.

*

Sokan szidják a gyónást. Pedig ok nélkül és azok szidják, akik nem ismerik ezen bölcs vallási intézmény nagy lelki hatalmát. Lám, az a János, aki a bácskai nábobnét a szabadkai országuton a szőlőkből való hazatérése közben agyonlőtte, most leemelte a gyilkosság színterén álló keresztfa megpillantásakor a kalapját, mikor a bűn bevallása után helyszíni szemlére elvitték, hogy mutassa meg a bokrot, a melybe a még füsttől Browningot beledobta. Ez feltűnt a kísérő közegnek és kérdezte, hogy miért teszi ezt? És a felbérelt pribéklegény azt felelte: „A gyilkosság óta nem mertem kereszt előtt elmenni; féltem, hogy a keresztben látható Krisztus rám kiált: „Te vagy a gyilkos; de most a vallomástól megkönnyebült a lelkem“. Ez elég világos. Hány millió könnyebbül meg évenként az eltévelyedett lelkek közül a gyónásban? Nos, hát akkor miért szidják az elvakultak a gyónást?

A Főpásztor útja.

(Gy.-Alfalu. — Kilyénfalva. — Csomafalva. — Alfalu. — Csiksomlyó.)

A kegyelmes főpásztor május 21-én d. e. 8 órákor kocsival Székelyudvarhelyről sok kísérettel Gyergyóba utazott, ahol a buzgó és ájtatos nép lelke egész szeretetével várta főpásztort. 12 kocsis kísérte a főpásztort Libán-telepi faipar telepig, a szegény munkás nép boldogan fogadta, eljenezte; Zakariás Lukács főszolgabíró pedig tartalmas beszéddel fogadta a püspök urat, utána a telep derék tisztviselői üdvözölték a főpásztort, ezután Ujfalu község nevében Balogh jegyző üdvözlése következett, melyet végül Takó esperes a kerületi pap-

ság nevében való hódolata zárt be. Braun gyárigazgató szíves vendégszeretettel hívta meg villás reggelire az egész társaságot.

Villás reggeli után a kápolnában májusi veaceserney volt, melynek végetéül 1/4 órákor a vendégsereg elhagyta a telepet. 21-én délután 5 órákor volt, a mikor a főpásztor megérkezett Ujfalva. Rendezett, gyönyörű nagy processió várta a főpásztort. Az út két felől nyír ágakkal volt díszítve. A diszkapunál Bajkó Péter nyug. honvéd százados rövid, tartalmas beszéddel a legjobbat, Isten kegyelmét és „ropogós“ egészséget kívánva fogadta. A templom kulesainak átadása után bevonult a főpásztor a templomba, hol megkezdődött a megbaltakért való imádság. Ennek végetéül maga a kegyelmes püspök úr ment fel a szószékre és kifejezte eljövetelenek okát, úgy beszélt, mint apostol utóda, egyszerűen, lélekemelően; velőig áthatott beszéde, mert kegyelem volt benne; szívesen jöttek beszéde után a hívek a gyóntató székekhez, hogy megtisztuljanak. Másnap 22-én reggel 8 órákor volt a főpapi mise nagy segédlettel, melynek végével 748-an vettek fel a bérmálás szentségét.

*

Az ebéd után hittanvizsga volt, végül ünnepélyes veaceserney tartatott, azután a Főpásztor eltávozott Kilyénfalvára. Ott kegyelmet hagyott, ide pedig hozott. — A község nevében a község jegyzője üdvözölte; hogy a templomajtonál Sipos Károly lelkész fogadta, a püspök úr helyett a beköszöntőt Görög Joákhim tartotta, s a bűnbánat szentségének meggyóntató hatását különösen lelkekre kötötte, mely alkalommal a gyóntató székekben sokan tisztultak meg bűneiktől. — Másnap 170-en erősödtek meg a bérmálás szentsége által. A bérmálás után az iskolában vizsga volt, ugyancsak akkor a templom kerítésében volt a hittanvizsga, melyen a jelenlevő főpásztornak sok örömet okoztak a kedves apróságok.

Az eddigi munkát, fáradságot messze felülmúlta az, mely ezután nehezedett a főpásztorra.

*

Csomafalvára 23-án délután 1/2 órákor ment a kegyelmes úr. Két napot szánt a községre, s mind a két nap utat munkája. A mi örömet okozott a főpásztornak, az volt, hogy messziről a munkáról is többen haza jöttek azért, hogy megbérmálkozhassanak. — Volt gyónó elég, a szép, nagy templom zsufova volt.

Első nap, 24-én, jórészt felnőttek bérmálkoztak, az áhitatot emelte a rend, a fegyelem a bérmálás alatt. Mikor aztán a kegyelmes Püspök úr lelkükre kötötte a szülőknél, hogy kicsinyek és főleg a gyengék megbérmálkozhatnak, másnap, 25-én, annyian jöttek, hogy alig maradt idő a vizsgát megtartani. A bérmálkozók száma 740 volt.

*

A negyedik állomás Alfalu volt. 24-én d. u. 3/4 órákor érkezett ide, öngyméltóságát óriási néptömeg várta egész úton végig. A plébános meghatottsággal adta át a templom kulcsait, a főoltár ragyogott a szép élő virágoktól. A beköszöntő után megkezdődött a nagy munka, a gyóntatás. Épp akkor volt vége egy sikerült népmisiónak, mégis 1000-en felül volt a gyónók száma. A megterhelte régi bűnösök szívesen hódoltak meg, még a kemény szívűek is, az Úr Jezusnak.

Tömerdek munkája volt a főpásztornak a két nap alatt, s ha három nap is maradt volna, talán akkor sem fogyott volna ki belőle. A hívek meghallgatták s szívükre vették a főpász-

tor intelmeit. Összesen 1520-an bérmlákoztak. Eddig ez volt a körutban a legnagyobb szám. — A többi megmaradt idő vizsgára és küldöttség elfogadására fordított.

Szép látvány volt az iskolás gyerekek nyájas serege, kiknek a jó feleletéért kijutott a szent képekől. — Ami idő még megmaradt, az alatt a nehéz, ágyban fekvő betegeket látogatta meg a püspök úr és feladta nekik a bérmlás szentségét. 27-én d. u. 5 órakor a lelki s természetbeni jótékony esőnek lezuhogása után három napra elvált a jó gyergyói hiveitől, hogy a somlyói bucsú után a Szentlélek kegyelmével eltelve, a Szent Szűz védelme alatt tovább folytathassa fáradságos bérmláját.

*

C s i k s o m l y ó n. Az idei pünkösdi ünnepek alkalmából kettős ünnepet ült Csiksomlyó két tanintézetének tanártestülete és ifjúsága. Közén érkezett Erdély apostoli lelki főpásztora, gróf Majláth G. Károly, akinek szavai mindig felemelőleg és lelkesítőleg hatnak s akinek tetteiből mindenki új erőt merít a további küzdelmekre, s különösen most, a Szentlélek eljövetele nék ünnepén, bensőséges hittől áthatott atyai szavai mely benyomást tettek mindenkire és sokan tehettek magukban néma fogadást, hogy jövőre hitünknek bátrabb harcossai, igazabb hivei lesznek. S főleg ez a körülmény teszi ünnepünket és örömiünket kétszeressé.

Püspök atyánk folyó hó 28-án az eredeti tervtől eltérően nem d. u. 1/4 órakor, hanem d. e. 1/2 órakor érkezett meg Kerefalváról Csiksomlyóra, hogy részt vegyen a két intézet ifjúságának gyóntatásában. Kisértelemi volt Pucher Anaklét alvinci lelkész. Az ifjúság, amely a finevelő intézettel a templomig sorfalat állott, a tanári testületekkel élén kitörő lelkesedéssel fogadta a főpásztort, aki a templomban végzett rövid ima után fogadta a várakozók üdvözlését. Az intézetek nevében Pál Gábor főgimn. igazgató üdvözölte, szép beszédben tolmácsolva azt a nagy örömet, amelyet valamennyien érezünk, ha kegyelmés atyánkat körünkben láthatjuk, de különösen most, amidőn az új gimnázium épülete alapkövének megáldására s a tanítóképző intézet 50 éves jubileumi ünnepségén való részvétel céljából érkezett ide, kétszeres az örömiünk. A főpásztor válaszában reményét fejezte ki, hogy a gimnázium nemcsak új, modern épületbe fog költözni, hanem a hitben is megújul. Isten kegyelmét kéri erre e napokon, míg köztünk lesz.

A délutáni időben a két intézet ifjúsága elvégezte szent gyóntását. A főpásztor is fáradhatatlanul gyóntatott este 7 óráig. Az ifjúságon kívül a tanárok közül is többen gyóntak, jó példát adva növendékeiknek.

Május 29-én d. e. 7 órakor püspök atyánk misét celebrált s megáldoztatta az ifjúságot. Mise végébe a bérmlás szentségében részesített mintegy 40 hívőt, jobbra tanulókat. A bérmlás elvégzése előtt mondott beszédében buzdította a bérmlándókat, kérjék a Szentleket, hogy hitükben erősítse meg, ébressze fel bennük a reményt, hogy sohase essenek kétségbe, bármily súlyos csapások nehezdednek rájuk, ébresszen bennük szeretetet Isten s felebarátai iránt. Végezetül pedig arra kérte őket, adjanak halált, hogy a Szentlélek adományában részesülhettek. Mindig tapasztalni fogják a Szentlélek kegyelmét.

A Csiksomlyóról Csikszeredára áthelyezendő új gimnáziumi épület alapkövének megáldását d. e. 11 órakor végezte főpásztorunk. A főbérmlástól délre 7 1/2 méternyire az alapkö elhelyezésére hagyott üreg előtt díszes sátrat emeltek az építési vállalkozók. Az ünnepségen jelen

volt a csiksomlyói két intézet ifjúsága és tanári kara, valamint az építést végző munkások. Az intelligencia köréből ott láttuk Kállay Ulul főispán és Fejér Sándor alispán vezetésével a megye tisztikarát, a városi tanácsot élén dr. Ujfalusi Jenő polgármesterrel, Pap Domokos helyettes műszaki vezetőt, a csiki papság számos tagját, köztük Bálint Lajos főesperest, s még igen sokat.

Az érkező főpásztort Pál Gábor gimn. igazgató üdvözölte s kérte fel az alapkö megáldására. Nagy hatást keltett beszédében kiemelte, hogy Csikmegyének ezen ősi középiskolája a XVII. sz. közepétől kezdve mily sokat tett a vallásosság terjesztésére és emelésére s a közművelődés fejlesztésére. Alapítói, a Szent Ferenc rendi szerzetesek, hazafias lelkesedéssel kétszer újra építették a tudományok és művészetek csiksomlyói hajlékát, melyet barbár kéz rombolt szét és lankadatlan buzgalommal működtek 1848-ig, a sikerben versenyezve a Jézustársasági atyák jóhírű közeli intézeteivel. A szabadságharc után három évig szünetelt az intézet működése. Ekkor újult erővel fogott hozzá céljának megvalósításához s mint addig, ezután is sok jeles férfiú nyerte ez intézetben kiképzését. Kifejtette ezután az áthelyezés szükségességét s kiemelte, mily nagy áldozatkészséget tanusított az állam, Csikmegye és Csikszereda város az áthelyezés eszméjének megvalósításában. Beszédének végén köszönetet mond a főpásztornak, hogy nagy elfoglaltsága mellett is programjába illesztette az alapkö megáldását. Végezetül kérte, hogy „az építkezés sikeres folytatása, bevégzése és majdn a benne folyó szakadatlan szellemi munka sikere érdekében” az alapkövet áldja meg „kérve a Mindenhatót, hogy árasssa áldását az építésben tovább munkálkodókra, a benne majd összegyűlő és tanulni vágyó ifjakra, azok vezetőire és oktatóira.”

Püspök atyánk válaszában, mellyel mindenkinek szívében mély érzelmet keltett, annak adott kifejezést, hogy változó érzelmek között jött ezen új intézet alapkövének megáldására. Atyai fájdalommal gondolt arra, hogy az az ősrégi intézet, amely a Szent Szűz oltalmazó pártfogása mellett oly sok derék, hithű és hazaszerető embert nevelt az egyháznak és hazának, új helyre költözik, de enyhíti fájdalmát, hogy új székhelye nem lesz messze a Segítő Szűz megszentelt helyétől. Változik a hely, mert meg kellett változnia, a régi megszentelt hagyományoktól meg kell válnia, de reméli, hogy az új intézet szelleme nem fog változni, ezután is át fogja hatni a mély hit szeretete és ápolása, ami egyedül eredményezte, hogy oly sok belső és külső ellenség támadásaival szemben képesek voltak az igaz hitet megőrizni. Az Úr Jézus szelleme lengjen az új intézet felett is. Kéri a Mindenhatót, hogy ebben az új intézetben is adjon oly derék, odaadó igazgatókat, aminőket a múltban is adott, oly tanárokat, akik életük példájával az ifjú lelkek kiművelésére, jellemük fejlesztésére és vallásos érzelmük erősítésére és emelésére mindent megtesznek, akik munkaszere, az ideálökert lelkesedő, hazájukat nem szavakkal, hanem tettekkel szerető derék polgárokat nevelnek a hazának s hű fiakat az egyháznak, akikben erős legyen a jószág, becsületesség, szorgalom és hit iránti szeretet. Úgy legyen.

Az alapköbe elhelyezett okmány felolvasása után, amelyben az áthelyezés mozzanatai stb. voltak megörökítve, kegyelmes atyánk elvégezte a rendes egyházi szertartást, imájában kérve az Urat, áldja meg az új épületet s a rajta dolgozókat. Imádság közben épüljenek a falak, hogy ezáltal távoztasson el az Úr minden

szerencsétlenséget. Isten áldása legyen mindazokkal, kik az új épületben tanítani s tanulni fognak, hogy sok és hasznos munkát végezhesenek s az egyháznak és a hazának derék polgárokat neveljenek.

Ezután az alapkövet az Atyának, Fiunak és Szentlélek Istenek nevében megáldva három kalapácsütéssel elzárta. Kállay Ulul főispán, Fejér Sándor alispán, dr. Ujfalussy Jenő polgármester, Pap Domokos, műszaki tanácsos, Bálint Lajos főesperes, Pál Gábor igazgató, Csedő István ügyvéd stb. kalapácsütései után az ünnepélyes aktus véget ért.

Főpásztorunk a jelenlevők eljenzése közt tért vissza Csiksomlyóra. — k.

Koronagyülések.

A kézdi-orbai esperesi kerület papsága május hó 6-án tartotta meg ez évi tavaszi gyűlést Kézdivásárhelyt a főgimnáziumban. Nagy érdeklődés és látogatottság mellett folyt le a gyűlés, melyen Balázs Ferenc kerületi főesperes plébános elnökölt. Kezdi és folyó ügyek vétettek alapos tárgyalás alá. Legkimagaslóbb pontjai között ott szerepelt az elemi iskolák újjaszervezésének az ügye, ahol a felszerelés tekintetéből egészséges eszmecsere után életrevaló határozatokat hozott a koronagyűlés. — Hiába, az egyház ma is, miként a múltban, a felvilágosodás, az elfogulatlan műveltség és az igazi tudás legjobb ápolója. Emelkedett hangulat uralkodott a felvetett kérdések körül mindvégig; látszik, hogyha lelkes vezetője van valamely testületnek, úgy van lelkesedés és ügybuzgalom is minden téren.

A marosi espereskerület papsága május 11-én tartotta tavaszi koronagyűlést.

Karácson apát tartalmas beszéddel nyitotta meg a gyűlést, a vallásérkölesös nevelés szükségességét fejtegette és a papság kötelességét az iskolával szemben. A gyűlés a beszédet tetszéssel fogadta.

A gyűlés véleményét nyilvánította a zsinat előkészítő bizottság kérdőpontjaira.

Számabavette a kath. népszövetség elterjedését a kerületben és kitiűt, hogy 20 helységben van megalakítva 776 taggal. Nemsokára a városokban is meg lesz alakítva, mert ott tekintettel a megdöbbenően terjedő új pogány-ságra, — a szociáldemokráciára — még nagyobb szükség van.

Örömmel győződött meg a gyűlés, hogy a gyakori szent áldozás majdnem minden hitközsegsben meg van honosítva és ezen üdvös szokás napról-napra terjed. A kath. sajtóra 136 koronát gyűjtöttünk, mely összegből 100 K. Karácson apát adománya, ki a kath. növedő egyesületet is Marosvásárhelyt anyagilag is hatátoosan támogatja. A kath. növedő egyesületet dr. Szilveszter Ferenc ügyvivő elnöke és P. Lokodi Gergely titkár ismertették és ajánlották a papság pártfogásába, mit szívesen meg is ígért és nagyon kívánatosnak tartja, hogy minden városban ezen áldásos, nagy hivatású egyesület szervezve legyen, mert enélkül a falvakról a városokra szolgálatra menő leányok minden védelem hiányában nagy veszélynek vannak kitéve.

A Csiksomlyóra vonuló bucsúok proceszszioja vezetésére Glósz Oszkár hódosi lelkész vállalkozott, mit a papság halás köszönettel fogadott.

A hegyaljai r. kath. esperes kerület papsága folyó május hó 12-én T ú r b e n tartotta meg k o r o n a g y ű l é s é t. Ezt megelőzőleg

Zomora Dániel prelátus-kanonok, gyulafehérvári plébános töle megszokott épületes beszéddel vezette be a szentségimádással összekötött istentiszteletet, melyet a helybeli lelkes, Gál Miklós vezetett. A szentmisén jelen volt hívő közönség közül számosan járultak az Ur asztalához. Nagyon emelte az áhitatot úgy a híveknek buzgótsága, mint ezek és a tanuló ifjúságnak jól begyakorolt és vezetett karéneke. A koronagyűlést a gyöngéledése dacára is megjelent Imets F. J. ákó apátkanonok, kerületi főesperes pasztorális elveket és példaadó útmutatásokat tartalmazó és igazán tanulságos felolvasással nyitotta meg. A tárgysorozat tételi közül a megyei zsinatot előkészítő bizottság némely kérdéseinek megbeszélése képezte a főbb momentumot.

H I R E K.

— **Pünkösöd.** Napsugaras évszaknak, melegségnek, fenynek, termékenységnek áldásos esodás ünnepe. Az isteni kegyelem megnyilatkozásának emléke. Most fejt ki bámulatos erejét a föld s a teremtésnek örökre misztikus munkáját végezvén, millió alakban millió életet ad. Csupa szín-, illat köröskörül. — A termékenyítő napsugár kenyérré érleli a kalászt, az áldott anyaföld ajándékát. — Városunkban ünnepi ruhában, hangulatban jártak az emberek a templomokat, az utcákat, a kiránduló helyeket. A székességi házbán az ünnep első napján a szt. misét Zomora Daniel kanonok mondotta. A szent beszédet ugyancsak ő tartotta a töle megszokott tartalommal és lelkesedéssel. Második nap szintén Zomora misézett fenyes segédlettel s a prédikációt az új káplán, Bíró Ferenc tartotta kedves közvetlenségével.

— **Szabó György,** a marosvásárhelyi főgimnázium fiatal tanára máj. 24-én tette le negyedik — utolsó — szigoróját a bécsi tudományegyetemen a dogmatikából. Dicsérettel elfogadott doktori értekezése az emberi és állati lélek között való különbözőségről szól. A tudós tanárt a „pünkösöd után való hét egyik napján fogják doktorrá promoveálni. Vivat!

— **Szent Szív ajtatosság** városunkban a barátok templomában kedden június elsején vette kezdetét. Résztvesznek benne a papnövendékek. A bevezető beszédet lapunk szerkesztője tartotta. Szerdán Szporni János szubregens beszélt a szt. Szív szeretetéről; az ajtatosságon lelkes közönség vesz részt.

— **Szentségimádás.** Oltáregyesületünk a júniusi szentségimádását a barátok templomában tartja június 6-án az egyetek és intézetek bevonásával. Az Oltáriszentség a 10 órai nagy mise alatt tétetik ki s délután 5 órakor lesz az ünnepi szent beszéd és litánia.

— **A „Református Szemle“** a május hó 16-diki püspök ebédéről így ír: „Majláth Gusztáv róm. kath. püspök látta vendégeül az erdélyi ref. püspököt és kíséretét, a megye és város kiválóbb előkelőségeivel együtt. Elkötelező szíveséggel fogadta a házigazda, mint testvérét, püspökünket. Ebéd alatt Pázmány beszédeiből olvasott egy részt, a mely a világ és az Isten szerint való szomorúságról szól. Majd a szokásaitól eltérően, pohárköszöntőben adott kifejezést örömeinek, hogy házában tisztelheti azt az embert, akit tisztelni, becsülni és szeretni buzgó munkássága folytán megtanult. Óhajta, hogy együtt építsék Isten országát. Püspökünk megköszönte a szeretetteljes üdvözlést, maga részéről is azon lesz, hogy vállvetve, kezét fogva, egyértelemmel küzdjenek a mai kor megtévedt világiás szelle-

me és az erkölestelenség ellen. Ebéd végeztével a házigazda karonfogva püspökünket, ezen felhívással: „köszönjük meg gazdánknak az ebédet“, házikapujába vezette püspökünket, hol ő is a vele ment társaság Istenhez emelte szívét, mialatt a házigazda püspök az oltár előtt térdreborulva imádkozott. Ebéd után a székességi házat, az unikumirásos kincseket rejtő Bathya-neumot szemlélte meg a társaság s azután ismét templomunkba vonultunk, hol Nagy Károly hirdette Isten igéjét.“

— **A papnövendékek irodalmi iskolájának** máj. 23-án volt zárógyülelése. A jól vezetett munka ezerte örömtünetpé avatta a gyűlést. Az utóbbi évek zárógyülelései minden tekintetben haladásról adtak számot; ennek az évnek számadása az eddigieket is felülhaladó emelkedést mutat. A legnagyobb örömmel kell ezt regisztrálnunk mindazok előtt, akik az irodalmi iskolának az elváltozott időkhöz képest csak egy csipetnyi fontosságot is tulajdonítanak. Meg vagyunk győződve, hogy ebben a kicsiny kohóban kell izadnia s formálódnia a jövő papságának, mely kimozdul a merevségből s aprópénzre váltja azokat a tradíciókat, amelyeket atyjától s apostolától, a Püspök úrtól kap nap-nap után. Zárógyűlés után nyomban megtörtént a jövő év tisztviselőinek megválasztása.

— **Tanulmányi kirándulás.** A papnövendékek közül a III. évesek Szabó György esperes meghívására s főpásztorunk anyagi támogatása mellett vizsgáuk befejezése után Nagyernyében rándulnak, hogy ott a szövetségi életet, az antialkohol ellenes mozgalomát a forrásnál tanulmányozzák. Ez alkalommal Szabó esperes tanulságos levelet intézett a fiatal levitákhoz, melyet alkalomadtán közölni fogunk.

— **Adakozás.** A Kegyelmes püspök úr a sárpataki róm. kath. elemi iskolát az új iskolai törvényben előírt összes tanszerekkel és bútorokkal gazdagon felszerelte. A hitközség nevében az egyháztanács és iskolaszék ezúton is hálás köszönetet mond a Kegyelmes úrnak.

— **A kilátó,** a hires fehérvári kilátó elhagyatva, elhanyagolva . . . pedig ez a legszebb pontja a várnak, — a padok összetörve . . . a kerítés megrongálva . . . fű és gaz nőtte fel a földet, a zászol alapzata befirkálva . . . bizony nagyon jó volt a néhány év előtti tilalom, hogy a kilátóba csak intelligens embereket eresztettek be. Ajánljuk e sorainkat az illetékes körök figyelmébe . . . mégis csak jönnek idegenek is a várba . . .

— **Felhívás.** Egyházmegyénkben nagyon sok a fürdőhely, mindegyik valamelyik plébániához tartozik; miért ne lehetne tehát hétről-hétre egy kis tudósítást kapni e fürdőkről?! Csak egy levelezőlapon legalább . . . Nagyon kerjük az illetékes lelkész vagy tanító urakat, szíveskedjenek a kérésünket teljesíteni.

— **Lépjünk a tettek mezejére!** Szükséges kath. igazaink megvédése céljából minden megengedhető eszközt igénybe venni, a kath. népszövetséget a gyakorlati élettel összekötni. Azért indítványozom, hogy minden egyházi építkezésnél a vállalkozóval kötött szerződésbe vételessék fel a következő pont: „Vállalkozó köteles tisztességes keresztény érzelmi kömives és egyéb munkásokat alkalmazni. Káromkodás, szitkozódás, erkölestelen beszéd és viselet semmi szín alatt sem engedtetik meg, sem vallás és keresztény társadalom ellenes beszéd. Minden olyan munkást, ki kétszeri megintés után is káromkodik, szitkozódik, vallás és keresztény társadalom ellenes beszédet folytat, — vállalkozó köteles a plébános vagy más építési felügyelő felszólítására eltávolítani.“ A kath. népszövetség tagjai általában így tegyenek. Ne engedjük, hogy

ellenségeink éppen akkor, midőn kenyeret adunk nekik, gonosz és moecosk szájjal népünket rontsák! Minket rosszakarattal szidjanak!

— **Éskütelés.** M. Sylvana, M. Elberta és M. Lonilla szentferecndi nővérek, polg. iskola tanítónők, a brassói zárda tevékeny tagjai a napokban tettek le a honpolgári esküt az alispáni hivatalban. Az alispán az eskütételnél szép beszédet intézett hozzájuk, amelyben azt fejtegette, hogy legyenek oly hű magyar honleányok, mint amilyen hű bajor alattvalók voltak. Üdvözljük a derek új honleányokat.

— **A kolozsvári oltáregylet jelentése.** Csinnal és gondallal összeállított ismertetés két évnek munkájáról számol be. A titkári jelentés a két év erkölcsi, szellemi eredményeit, a ruhatarosnői jelentés bámulatos áldozatkésztséget, az anyagi segélyezéseket foglalja össze. Csupa statisztika, de eleven, beszédes.

— **Első szentáldozók Désen.** Május 23-ka volt az a feledhetetlen, kedves nap, melyen a makulatlan Barány először szállott a dési kisdédek szívébe. Az ünnepélyes szentmisét, mely 9 órakor vette kezdetét, P. Albert Kasszián, szentferecndi áldozópap végezte két diakonus segédletével. A fiucskák és a leánykák szép sorokban állva, meghatottan várták azt a nagy pillanatot, midőn a „Századok Királya“ lángoló szerelmével együtt szívük trónján helyet foglal. A celebráns pap áldozás előtt és után gyönyörű beszédet intézett hozzájuk; s valóban lélekemelő látvány volt, amint a fiúk égő gyertyával kezükben, a lányok hofehér ruhában lilomot tartva várták és fogadták a Legszentebbet! A szentmise alatt a Notre Dame apácák vezetése alatt szebbnél-szebb énekeket zengett a körösen a leánykák kara. Annak végeztével pedig az említett rend zárójában a kicsinyeket pompás „tizóras“ várta, amelyen a város előkelőségei közül is többen részt vettek.

— **Június 8-dikát** a dési r. kath. fiú- és leányiskola együttes ünnepélyvel üli meg a „Misszonyunkról“ nevezett női szentesrend zárójában egyik termében. Szavalatok és énekek vannak műsoron; felolvasat Földes Zoltán tanító tart.

— **A sepsikőröspataki gróf Kálnoky** intézet növendékeinek a vizsgái Fejér Manó sepsiszentgyörgyi kanonok, esperes-plébános elnökléte mellett május 27-én folytak le. Az eredmény meglepő volt és dicséretet érdemelnek a fáradhatatlan nővérek és az intézet igazgatója Kozma Imre plébános, akik ilyen szép sikert tudtak felmutatni. Az intézetben van óvoda, hat elemi osztály és tizenkét növendék számára bennlakás, akik teljes ellátásért havi csekély 20 koronát fizettek.

— **Évzáró vizsga.** A sárpataki róm. kath. iskolában f. hó 16-án nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében az évzáró vizsgát megtartották.

— **Műkedvelői előadás.** Mikházán a kath. olvasókörben P. Tréfán Timotheusz 5 felvonásos darabját: „Élet, halál Isten nélkül“ másodsor adták elő június elsején nagy és érdeklődő közönség előtt.

— **A karcfalvi fiatalság** 1909. évi június 5-én (szombaton), a községháza nagytermében az oltáregylet javára zártkörű táncvigalmat rendez. A nemes célért lelkesedő fiatalságnak gratulálunk s reméljük, a nemes célunknak megfelelő lesz a műkiesség.

— **Az anyaszeretet.** Kovács Mihály szegedi napszamos ittas állapotban tért haza, ahol öreg édes anyjával összepörölt, hogy adjon neki pénzt előre anyai örökségéből. Anyja erre nem volt hajlandó, mire az iszákos fiú anyjára támadt, hajanál fogva az udvarra vonszolta, do-

ronggal összeverte, majd a fejét csizmájával összerugdosta. A vérben fekvő asszonyt a rendőrök szabadították ki a kegyetlen fiú kezéből. A fiút letartóztatták, édes anyját pedig a kórházba szállították, ahol haldoklik. Egy pillanatra magához tért és ekként rimankodott az orvosokhoz: Ne bántsák a fiamat!

— **Országos zarándoklat Máriacellbe.** Az Országos Katolikus Szövetségnek a magas püspöki kar által megerősített zarándoklat bizottsága a Boldogságos Szűznek nemzetünk előtt is nagytiszteletben álló kegyhelyére, Máriacellbe országos zarándoklatot rendez augusztus 16—19 napjain. Ezen zarándoklat költéségei (a vasutak, bécsi villamos, hajó és elszállásolás) a következők: I. oszt. 65 korona, II. oszt. 50 korona, III. oszt. 32 korona. Azon utasok, kik nagyobb kényelmükre teljes ellátásban is kívánnak részesülni, a mondott díjakon kívül Budapestől Budapestig a III. osztályon 15 kor., az I. és II. osztályon 22 koronáért a rendezőgtől naponként reggeli, ebéd és vacsorából álló tisztességes ételmezésben is részesülhetnek. A zarándokok augusztus 1-ig jelentkezhetnek az Országos Katolikus Szövetség irodájában (Budapest, IV., Ferenciek-tere 7.) A jelentkezéskor a részvételi díjak is befizetendők. A jelentkezéssel késni nem lehet, mert a külön hajóra csak méghatározott számú utast vehetnek föl.

— **Fogarasi hírek.** Közbiztonsági állapotok Fogaras vármegyében. Amint fogarasi tudósítónk jelenti, Alsó-Mócs községében egy idő óta szervezett rablásban nyugtalanítja a községet és annak környékét. Napirenden van, hogy betörések lopások történnek. „Pézt vagy az életet!” felhívással fosztogatnak és rabolnak. Feltehető, hogy a rablók Románia részén tartózkodnak és onnan intézik rablótámadásaikat a békes magyar alattvalókra. Fogaras vármegye közigazgatási bizottsága is újból a május havi ülésén tárgyalta ezen ügyet és az alispán előterjesztésére sürgős felterjesztést intézett a helygyűléshez, hogy a csendőrség a törösvári járásban szaporíttassék, azaz egy új csendőrség Alsó-Mócs községében is mielőbb felállíttassék.

„Törmelék darabok a fogarasi első temetkezési egyesület romjai a ló¹⁴” című röpirat jelent meg Fogarason Gagyi Samu nyug. tanár kibocsátó aláírásával, amelyben a mint a 3. röpiratban, részletesen tárgyalja a volt egyleti vezetőség által az egylet kárára elkövetett több szabálytalanságot, hűtlen kezelést, sikkasztást és okirat hamisításokat.

Fogarás vármegye törvényhatósága a május hó 25-én Széll József főispán elnökle alatt rendes tavaszi közgyűlést tartotta meg, mely alkalommal Dr. Serbán Miklós az arpási kerület képviselője az alispán évi jelentéséhez a megye erdő és legelő állapotain gyakorolt kritikán kívül azon indítványt terjesztette elő, hogy az országos válságtól indítva a törvényhatóság is az önálló bank felállítása érdekében foglaljon állást és a koalíciós kormányhoz feliratot intézzen. Dr. Senchea János helyi ügyvéd az indítvány ellen szólalt fel, felszólalásában azzal érvelt, hogy a vármegye tekintetben szükségtelen, hogy felírjon, mert ép Fogaras megye eziránti álláspontja a kedvező és az országra igen kívánatos döntést meghozni nem fogja; ezután Nagy Lázár nyug. kir. járásbíró emelkedett fel szólásra és pártolva Dr. Serbán jó magyar hazafiságról tanuskodó indítványát és örömeinek adott kifejezést, hogy ilyen súlyos válságban találkozik a román testvérek közül is egy, ki a magyarsággal együtt

akar az ország és megye boldogulásán szívetlekedni közremunkálkodni, felteszi, hogy Dr. Serbánnak eme indítványa a többség által hazafias érzelmelem támogattni fog. Megjegyzvén még Dr. Serbánnak, hogy eme indítványával tan nem enged arra következtetni, hogy politikai meggyőződésében újból fog változni, mint eddig, hogy hol szabad elvű, hol nemzetiségipárti volt, hanem végre belátva, hogy együttesen, egymást megértve, csakis a magyarsággal karöltve tudják a románok is a maguk boldogulását hazában megszerezni, mire főispán az indítványt szavazásra bocsátván, 40 szavazattal 32 ellenében a Dr. Serbán indítványa elfogadtatott.

— **Bűnös férfiak és nők.** Amint a fogházi kimutatások bizonyítják, mindenütt több férfi volt gonosztevő, mint asszony. Franciaországban négy rab férfire esik egy asszony, az Egyesült Államokban pedig tizenkettőre csak egy. De valamennyi állam statisztikája azt erősíti, hogy a bűnre vivő hajlammal férfiak többen engednek, mint a nők. Csupán csak Angliában áll az arány megfordítva. Ott a nők adnak több dolgot a büntető igazságszolgáltatásnak, mint a férfiak. És épen a súlyosabb bűncselekmények dolgában vannak többségben az asszonyok. Az angolok ezt szomorúan tapasztalják, még szomorúbban azt, hogy az arány évről-évre rosszabbodik. Iszákosság tekintetében is túl tesznek az angol nők a férfiakra. Ami bűnözésüket is érthetővé teszi. Magyarországon nagyon kevés nő raboskodik a börtönökben, de akit egyszer odaküldenek, az a gonoszság tekintetében jórészt felülmúlja a férfiakat.

— **A próbaszónoklat.** Egy vidéki izraelita hitközségben próbaszónoklatot tartott egy rabbi. Persze az egész hitközség jelen volt a szónoklatnál s a fiatal pap heber idézetekkel megpékelte beszédét a legnagyobb figyelemmel hallgatja végig. Istentisztelet után a hívők a templom udvarán verődtek össze s élénken tárgyalták, bírálták a beszédet. Az egyik hívő a hitközség tudós jegyzőjének véleményére volt kíváncsi. Megkérdezte tőle:

— Na jegyző úr, mi a véleménye a próbapapról.

— A próbapap? — felelte lelkes hangon a jegyző. — Ő az nagy ember, nagy szónok. Petőfi és Mózes együttvéve . . .

A másik kissé szkeptikus hallgatta ezt a lelkendezést.

— Hogyan? Petőfi és Mózes együttvéve? Nem gondolja, hogy ez túlzás.

— Szó sincs róla barátom. Mert e fiatal pap úgy beszél héberül, mint Petőfi s viszont úgy beszél magyarul, mint Mózes.

— **Pályázati föltételek** a szent Ferenc rendjébe belépni kívánók számára. Kérvények jul. 15-ig bezárólag Medgye s-re. Nagyküllömet, Erdély küldendők P. Kóry Ottó, szentferencendi rendtartományfőnök címére. Kellékek: iskolai, orvosi, erkölcsi bizonyítvány lelkésztlől; szülői beleegyezés azzal az írásbeli nyilatkozáttal, hogy a szülők nincsenek fiok segítségére utalva. Van egy próbaév, mely alatt kiki megismerkedik a rendi belső élettel s ha elég erősnek találja magát s állhatatosnak, úgy marad s fogadalmat tesz. A próbaév után következik három évi bölcséleti kurzus, melynek körében felölletnek a szükséghez mérten a középiskolai felsőbb osztályok tárgyai; e kurzust követi a hittani, négy évi beosztással. Foglalkozása a papoknak: plébániák, elemi iskolák önálló vezetése, hitoktatás, missziók tartása s a lelkipásztorok kíségetése. Magánvagyonnal senki-

sem rendelkezik; az egyesek ellátásáról a szerzet gondoskodik. Csak egészséges s jó tanuló ifjak vételnek föl a gimn. IV. osztálytól fölfele; polgáristák csak azon esetben vételnek föl, ha a latinyelvet is tanulták jó sikerrel.

— **Méhészeti tanfolyam.** Május 23-án tartották meg az Erdélyrészi-Méhészegyesület kolozsvári telepén az első méhészeti tanfolyam hallgatóinak vizsgálatát fényes eredménnyel. Az idén még júliusban és augusztusban is rendeznek egy-egy tanfolyamot, amelyeken tanítók és papok is résztvehetnek.

— **A házinyultenyésztők országos szövetsége** a minap tartotta alakuló közgyűlést a fővárosban. Az ország minden részéből tekintélyes számban sereglettek egybe a házinyultenyésztők. Ezenfelül 200-an írásban jelentették belépésüket. A szövetség elnökövé egyhangulag Liphay Frigyesné bárónőt választották. A tisztikar a következőkből alakult: Másodelnökök: Hajós Emil, Kubinyi Béla és rábágyoszlai Vajda Viktor. Ügyvezető másodelnök: Aufferberg János (Csillaghegy, Budapest.) Alelnök: Potchen Jakab. Titkár: Toth Ferenc. Jegyző: Derner Aurél. Ellenőr: Száva János. Pénztáros: Kliment József. A szövetség megalakításának az a célja, hogy a házinyultenyésztést nagy közgazdasági és szociális fontosságához méltóan országosan szervezze és elterjessze. Ezt a célt előadások tartásával, kiállítások rendezésével, vásárok rendezésével, a házinyulhus és gerezna értékesítésének vezetésével, telepek, egyesületek segélyezésével, tenyésztő telepek létesítésével, tenyésztő állatok beszerzésével, ingyenes fedező állomások fölállításával és a házinyulkereskedelm szabályozásával kívánja szolgálni. Tagjainak ingyen tenyésztő állatokat és vérfelrészítésre tenyészbakokat oszt. A tagsági díj évente csak 6 K., amely összegért a szövetség havonta kétszer megjelenő hivatalos közlönye a Házinyultenyésztés és értékesítés című (Budapest.) Csillaghegyen megjelenő szaklap is ingyen jár, amelynek előfizető díja különben évente 4 K. A tagok fővetélet Aufferberg János ügyvezető másodelnök (Budapest, Csillaghegy) eszközöli.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* **A zsidók betévedése a történetbe.** (Chamberlaine nyomán.) Erdélyi Gyula 1909. Ára 50 fill. Egyik folyóiratunk tárgyalva a zsidókérdést, kézzelfoghatóan kimutatja az antiszemitizmus történeti és logikai szükségszerűségét: hogy folytonosan magukra zúdítják a társadalmat, azután megalapulnak s újból neki indulnak ugyanannak a sorsnak. Vagy ők lármáznak, vagy a társadalom lármáz rájuk, de a béke mindig rövid idejű. (Religió 907., 4.) Jelenleg ismét olyan stádiumban van a zsidókérdés, hogy a társadalom jajdul föl ellenük. Ez a kis füzet is ilyen jajkiáltás. A mai zsidóság türehtelen rossz tulajdonságait vizsgálja s azt kereseredetéből magyarázza meg. Külömböztet izraelita és zsidó között. És arra a következtetésre jut, hogy a mai zsidó törzs a babyloniai fogság után keletkezett. A következtetésre: ha nem akar Európa elzsidósodni, a keresztény kultúrának kötelessége a zsidótól szellemileg, társadalmilag és gazdaságilag teljesen elkülönülni.

* **Egy házagpótló diszmunkáról.** Testet edző, lelket üdítő klimatikus gyógyhelyeinket és csodás hatású ásványvízforrásainkat még mindig nem eléggé ismeri, tehát nem is méltathatja kellőképen a magyar közönség. Ezen a bajon segít a Magyar Fürdőkalauz, melyet Erdős József szerkeszt immár harmadik éve éppen olyan szeretettel, mint szakértelemmel. E rendkívül

hasznos könyv, melynek nyomdai kiállítása is művészi, most jelent meg a harmadik kiadásban. 332 oldal terjedelemben, gyönyörű képekkel illusztrálva. Az ügyesen összeállított, könnyen áttekinthető, hézagpótló munka, magyar és német nyelven ismerteti a magyar fürdőket, gyógyhelyeket, nyaralótelepeket, szanatoriumokat, víz és magángyógyintézeteket, nemkülönben a házi ásvány és gyógyvizeket. A diszkrét, mely natározott nyeresége irodalmunknak, ajánljuk figyelmébe a fürdőző közönségnek, mert ezen a maga nemében egyedülálló munka tüzetesen ismerteti a hazai fürdő és forrás viszonyokat. A stílusban bekötött munka az ország valamennyi vasuti és hajófülkéjében, orvosoknál, szállodákban és kaszinókban nyer díjmentes elhelyezést. A diszkrét munka megrendelhető a Magyar Fürdőkalauz kiadóhivatalában, Budapest, VI., Eötvös utca 16. 1/9.

Valóban fonséges!

A múlt kedden egyik szentferencendi templomban a kilenc keddi szt. Antal búcsúban vettem részt.

A szt. misét prédikáció előzte meg. Egyik páter szépen és tanulságosan fejtegette a búcsú eredetét, nagy fontosságát, végtelen értékét.

A tanulságos szt. beszéd után következett az énekes szt. mise a virágokkal — élő virágokkal! — izlésesen díszített szt. Antal oltáránál.

Soha nagyobb lelki örömmel szt. misén nem voltam jelen. Fokozta lelki örömemet a kórus fonséges gregorián éneke. Igazán nagy elismerés és dicséret illeti meg azon pátert, ki az elemi iskolás tanulókat oly jól betanította. Bár egy disszonáns hang sem volt. A szolo és a kar is precizitással és elragadó szépen énekel.

A könyörgést kifejező „Kyrieelison“-nal a köznapi hangulatból kiragadva a hívő bizalommal kérővé tett. A „Gloria“-val angyalias örömköket keltett. A „Credo“ az önézetes, öntudatos katolikus hitvallói érzést fokozta az ajtatos hívő közönségben. Az „incarnatus“ része örömteljes karácsoni érzéssel tölt el. A „passus sub Pontio“ rész a bűnös fájó érzést kelti fel az Igaznak szenvedése és halála felett. Az „Et Resurrexit“ rész a husvéti örömet az igazság diadala felett, az „ascendit“ rész bizalmas reményre hív fel Jézusunk iránt. Kifejezésre jut a pünkösdi lelkesedés is. És a kath. hívőnek boldogító öntudata, hogy az egy szent, közönséges és apostoli egyházhoz tartozik, hol lelkét mindig tisztíthatja, táplálhatja az örök életre.

A Sanctus-szal az angyalok kara jelenik meg lelki szemünk előtt és ellenálthatlan vágyat érzünk a csatlakozásra. A „Benedictus“ és az „Agnus Dei“ az istenség közelségét érezteti velünk, elragadtatászerűen mondjuk: „Uram jó nekünk itt lenni!“

A gregorián ének nemcsak reám tett nagy hatást, hanem másokra is. Meggyőződésem erről a vasúton, hol egy 65 éves földmives ember így szólt: „Oly szép, oly megható ez a szt. Antal búcsú, hogy harminc kilométernyi távolságról is mindenikre szívesen eljövök. Örömmel meghozom az áldozatot.“

Kérdem: miért ne lehetne minden plébániái és szerzetes templomban az énekes szt. misét így végezni? Gregorián énekek dicsőítései az Urat? Ez által az énekes szt. mise egységessé lenne téve. A kérdést tanulmányozó alaposan gondolkozóra, bensőséges kath. hívőre nézve minő kellemetlenül ható disszonancia: a pap gregorián éneke után másnéven énekek folytatni az éneket. A kántor szolozása és máskor egye-

sek belekiabálása nem egyházi népének. A zavaros éneklés is valóságos káosz. A zenei érzékkel bíró és finomabb érzésű hívő menekülni kíván.

Az pedig valóságos csufolkodás a jó Istenel, midőn a kántor a „Gloria“ és „Credo“ után oly gyorsan végez, mintha minden percben érkezene a muszkák, kik elől gyorsan futni kell. Ez lelki csömört idéz elő, miből az átkos közömbösség származik.

A kényelemszeretet, az ellenmondási viselkedés mindenféle ellentétet összehord a gregorián ének ellen, de az mind önámítás. A kényelemszeretet palástoltatása.

„Roma locuta, causa finita est.“ A katolikus hitélet alapja először is, másodszor is és harmadszor is az engedelmesség!

Viator.

TAN- ÉS NEVELÉS ÜGY.

Tanítógyűlések.

A küküllői esperesi kerület róm. kath. tanítóegyesülete május 13-án tartotta tavaszi gyűlését a buzásbesenyői róm. kath. elemi népiskolában. Jelen voltak: Mártonffy Sándor kerületi esperes mint elnök, Dr. Szabó Mihály kir. tanfelügyelő, Grácy Ferenc kir. segéd-tanfelügyelő, Puskás Gergely dicsőszentmártoni, Tőzsér László kerületi tanfelügyelő, László János radnóti plébánosok, Lajos Sándor radnóti, Antal Árpád és Albert Vince kerületi tanfelügyelő, Wéger Béla buzásbesenyői, Sánta Károly abosfalvi, György Miklós magyarzsákodi, Hadnagy Dénes bordosi, Kovács Nándor szőkefalvi, Orbán Ferenc esőbi, Bíró János szentdemeteri, Kerekes György székelyveckeai, Sándor Imre szentdemeteri, Fancsali Áron székelyzállási tanítók. A helyi hatósági személyek közül jelen voltak: a róm. kath. iskolaszék, körjegyző, főgondnok, áll. tanító, ref. lelkész és sok szülő.

A gyűlés esperesi misével és Veni Sancte-vel kezdődött. Tőzsér László helyi lelkész az I—II. osztályban tanította a vallástanból a hat főgagzást „esperesi köszönet mellett“; Kerekes György a phonomimikát mutatta be gyakorlatilag „jeles“ eredménnyel; Wéger Béla helyi tanító a III—IV. osztályban a magyar nyelvtanból tanította a melléknevek fokozását „jó“ eredménnyel.

Ezután elnöklő esperes egy hasonlatokban és képletekben gazdag, gondolatokban szép, célzásaiban korszerű megnyitót olvasott fel, melyben a politikai és gazdasági forradalmak mellett rámutatott a nevelésforradalomra, mely napjainkban főleg abban nyilvánul, hogy a papok és tanítók által tanított fiatal nagyságok lenézik a saját régi tanítóikat. Elég hibás és hálátlan korszellelem. A gyűlés éljenzéssel fogadta a korszerű megnyitót.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után Kovács Nándor szőkefalvi tanító olvasott fel szépen, kedvesen és írói szakértelmével „a tanító magatartásáról tanítványaival szemben“ címmel, melyben végül egy határozati javaslatot is tett a szegény gyermekeket öltöztető rongyos egyletek kötelező felállításának módozatairól. A gyűlés megeléjenzte és javaslatát elfogadta.

Szavalt Sánta Károly abosfalvi tanító nyugodtan, átérzve és meghatólag. A gyűlés megeléjenzte.

Az erd. róm. kath. tanítóegyesületek Szövetségének átiratára gyűlés azt határozta, hogy ezen évtől kezdve fizeti a szövetségi tagsági díjakat s a pénztárnokot ily értelemben utasította.

A „Népnevelő“ kibővítését gyűlés kívánja s határozatba hozza, hogy az egyházak minden plébániában a pénztár terhére rendeljék meg a lelkes és tanító számára, mint hivatalos tanügyi lapot.

Ezután gyűlés jegyzőnek az irodalmi működéséről ismert Kovács Nándor szőkefalvi tanítót választotta meg, kit a tanítóegyesületi Szövetség idei közgyűlésére is megbízott gyanánt kiküldött 20 K. átalány megszavazása mellett.

Következett ezután a tagsági díjak befizetése. — A pályamunkák megbíralása az ősi gyűlésre maradt.

Végül Dr. Szaló Mihály kir. tanfelügyelő ünnepélyesen átadta Antal Árpád kerületi tanítónak a 100 K. miniszteri jutalmat a magyar nyelv sikeres tanításáért, amely tanfelügyelői figyelmet a megjutalmazott tanító meghatottsággal, elnöklő esperes szép szavakkal köszönte meg.

Hosszú és kimerítő tanácskozás után következett a tanítói lakban egy csinos, jóízű közebéd, mely a tanító nővereknek szakértelméről tanuskodott s melynek finom ízét nagyban emelte a kir. tanfelügyelő és segéd-tanfelügyelő, papság és tanítás egymásiránti tisztelete, becsülése, szeretete és példányszerű egyetértése.

Adjon az Isten mindenütt ilyen szellemű tanítóegyesületet, s akkor virul a kath. tanügy! A legközelebbi vizonlatásig — Szőkefalvára.

Tőzsér.

A káson-alsziki róm. kath. tanítói járáskör most tartotta rendes tavaszi gyűlését Csikmenaságban.

Jelen voltak az egyesület rendes tagjain kívül a helybeli és szomszédos áll. tanítók, továbbá Császár Nándor kir. s. tanfelügyelő.

Szt. mise után az áll. iskola egyik átengedett természetű kezdetét vette a gyűlés. Todor István a reményt keltő májusi virágfakadással kapcsolatosan az emberi szív érzelmeinek ébredését fejtegette. Nagy súlyt helyez a májusi kirándulások erkölcsi hatására a gyermeki lélekben, mikor a gyermek Isten mindenhatóságát látja mindenütt maga körül az örvendő és fejlődő életben s így alkalmas kalauzolás mellett pusztítható ki a gyermekek lelkéből a fak és madarak iránti lelkében szunnyadó ellenszenv — pusztítási kedv.

Miután a mult gyűlés jegyzőkönyve felolvasatott és hitelesített, Gaál Sándor n. kásonyi tanító szavalt Ábrányi Emilnek mély vallásos tartalmú „Keresem az Isten“ c. költeményét.

Azután szabad előadást tartott Kőmény Gyula kozmási tanító „Az iskolai kirándulások szivképző hatásáról.“

A használatban levő iskolai szemléltető eszközökről szólva, kiemeli azok fölött a szabadban szemléltetést, hol a gyermek természetben lát meg olyan dolgokat is, melyek addig figyelmét meg nem ragadták s melyek egyenkint és összesen is az Isten mindenhatóságát hirdetik neki. A természetes szemléltetéssel erkölcsi érzelmei felébrednek, Isten és embertársait s Istennek minden teremtményét megbecsülni tanulja. A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz még számosan szóltak hozzá, megvitatta az iskolai kirándulások hasznos voltát.

Az átiratok és leiratok tárgyalása során a gyűlés az Erd. kath. tanítók szövetségének gyűlésére képviselőül kiküldi: Nagy Antal és Incze Domokos plébánosokat, Todor István elnököt, Füstös Sándor jzót és Kőmény Gyula kozmási tanítót. Hozzájárul a „Népnevelő“ kath. tanügyi lapnak kiterjesztéséhez s végül köszönetét fejezi ki Antal József menasági plébánosnak,

ki a helybeli állami iskolában a hittanból jól sikerült tanítást tartott.

Elnök felhívja a gyűlés figyelmét a Marosvásárhelyen megjelenő „Székelytanügy” f. évi 9-ik számának vezércikkére, melyben „Figyelő” aláírással az egyházat, iskolát és felekezeti tanítókat becsmérl. Az általános véleménye a gyűlésnek az, hogy „Figyelő” egy nagyon szűk látókörű, vallástalan ember, ki — mint az ilyenek szoktak, — nevezett tulajdonságaikat rágal-mázások és afféle organtán vastagságú cikkeik mögé bujtatva úgy intézik dolgaikat, hogy mindig a felszínen ússzanak. Mert figyelő lehet az, ki ismerve ezen terület egyházi, iskolai és társadalmi viszonyait, amelyen a Székelytanügyet olvassák s akkor tárgyilagosan bírál úgy, hogy az úgynek hasznára váljék. Hanem csak mint valami elődsi ráessék az egyház és iskolára, azok vezetőire és munkásaira, az olyan forma eljárás, mint a feregé. Öntudatlanul nem csak a helyet piszkolja, ahol él, hanem hasznavehetlenné akarja tenni az élet — öntudatlanul. Kérdem Figyelőt, valjon van-e neki vallása? Volt-e és van-e egyháza? Valjon nem épen valamelyik türethetetlen felekezeti tanítótól kapta tudskájának kulcsát?! Ha igen, akkor miért lett kakuk! Tudja-e, hogy miféle érzelmek a kifolyásai az elismerésviszonás és szeretet? Magyarország tanügyét 1000 éven át az egyház védőszárnyai alatt az egyházzal egyetértőleg fejlesztette a magyar államkormányzat s valamint ma az állam az ő általa fenutartott iskolákat és azok tanítóit megbecsüli s a felekezetek jogait tiszteltben tartja, akkor, mikor ezek az ő intenciójának megfelelő intézkedésekkel igyekeznek épen olyan jó, jónál-jobb iskolákkal a hazaszeretett vallásossággal és a társadalom művelésével fejleszteni, akkor minden rossz akarátú figyelő huzódik vissza tegzőnek fejlődési helyére.

Ezekkel nem akarom az általánosított egyházakat védeni, mert az egyháznak erre szükségé nincsen.

Az egyház iskoláinál működő tanítók érdekében emeltem e szót s azért, hogy indokoljam a gyűlés abbeli határozatát, hogy nevezett lapot a járása területén bojkottálja.

Csikszentgyörgy, 1909. máj. 17.

Füstös Sándor,
járásokrí jező.

CSARNOK.

Emlékezzünk a régiokról!

„Tantum vos rogo, ut ad altare Domini memineritis mei!” „Csak arra kérlek titeket, hogy az Ur oltáránál emlékezzetek meg rólam” voltak szent Monika utolsó óhajai, midőn Ostiában nehéz láz gyötörte ugyan testét, de lelket áradozó öröm töltötte el sokáig siratók fának lelki feltámadásáért. Az Ur oltáránál való megemlékezésnél jobbat mit is kívánhatott volna minden időben, de különösen ama pillanatban, midőn az örökkévalóság küszöbén állott. Fia, szent Ágoston, később hippói püspök, anyja ezen kérését bizonyára örömmel teljesítette hálául azon sok aggodalomért, imáért és könnyekért, mellyekkel a magas eget ostromolta s számára a megtérés nagy kegyelmét kieszközölte.

E fontos események tűnnek fel elmém-ben most, midőn az 1900-ik esztendőnek pünkösztünnepére gondolok s felidézem a már kilenc év óta porladozó kedves Spirituálisunk nemes alakját.

„Neque enim decere arbitramur funus illud questibus lacrimosis gemitibusque celebrare, quia ille nec misere, nec omnino moribatur: hoc et documentis morum ejus et fide non ficta, rationibusque certis tenebamus.”

„Mert úgy véltük, hogy nem illik ezt a temetést siránkozó panaszok és sóhajok között végezni, minthogy ő sem nyomorultan, sem egészen meg nem halt: ezt így éreztek életének lefolyása, igaz hite és számos megdönthetetlen bizonyíték alapján”, mondhatjuk róla is szent Ágostonnal. Mintha látnám élő hitének erősségét mindig ragyogó szemében. Ugy gondolom, hogy mihelyt szeméit kora reggel az édes álmából fölnyitotta, maga előtt látta Üdvözítőjét s szívének egész melegevel köszönti és kéri az erőt, hogy azokkal, kiket szőlőjének munkálására kell előkészítenie, szeliden és alázatos szí-vel, egész nap vidáman, nagy türelemmel foglalkozhassék. Majd lesiet az egyszerű kis kápolnába, ott terdel. Mélyen elmerülve az imá-dásban találja a belépő kispap. Bizonyára esdekel, hogy az elmondandó elmélkedés tárgyát hallgatói jól megértsek, hiszen olyan nagy gondal válogatta ki anyagát, olyan örömmel dolgozott rajta napokig. A szent igazsághoz méltó bensőséges komolysággal adja elő nagy megihletődés között. Mekkora kincs a hit! Milyen hatalmas az Isten! Milyen szelid Jézus az Istenfia! Nagy pártfogó a boldogságos, szent Szűz! Főnséges az egyház! Remek alkotásuk a szertartások! Erős fegyver az imádság! Alázatosság nélkül nincsen erény! A tisztaság . . . és itt kigyúl arca, szeme villog, hangja érecesebb lesz, megijfodik . . . a tisztaság a legszebb ekesség! És mi hiszünk minden szava-nak. Documenta morum ejus, az ő élete kezesség, hogy igazat mond. Fide non ficta, igaz hittel adja elő. Ime a fides! Nézzetek mint indul a szent miséhez. Engedjétek, hogy merüljön el a szent szavakba, a nagy titokba! Most tépelődik magával, vajjon kimondotta-e a leg-szentebb szavakat . . . Kezdi és újra kezdi: „Hoc est . . . hoc est.” Az Egyház tiltja e töp-rengést. Ő tudja ezt és tanítja, hogy nem szabad. „Ne említsenek engem ezért, ebben ne kövessenek, látják, milyen gyarló vagyok!” Hited van, nagy hited, fides non ficta, ez az, ami aggályossá tesz.

Nagylelkűségét a gyóntatószékben csak megemlítem, akik lelki fiaí voltak, feledhetetlen emléket hordanak szívökben. A jó pásztor képe sohasem mosódik el. Szavai majd éles kés, majd édes mézként hatnak, mert kérélehetetlenül üldözte a bűnt, de nagy szeretettel övezte a bűnöst. Gyöngéd lelke egész erejével buzdított a gyakori szentáldozásra, melyet ő hono-sított meg növedékei között. Legnagyobb öröme, boldogsága akkor volt, ha minél több gyakori gyónója és áldozója volt. Maga iránt szigorú, mások iránt kegyes, türelmes. Milyen kellemes pillanatok voltak a ritus órák. Mennyi figyelem, gyöngédség, finomság táruult élénk. Kedves betegeit mennyire gondozta, ápolta, látogatta, vi-dámitotta. Megosztotta velök életét, kedveske-

dett cukorkákkal. Kéregetőnek keze üresen nem maradt. Mindenki közeledhetett hozzá, bátran beszélhetett és ő jóleső nyíltsággal mindenki-nek megmondta az igazat.

„Az egyházmegye ezen gyöngyének” szép lelke pünköszt napján, midőn nagy szenvedésben vecsernyére készült, szállt az Egekre, hogy az örökös „Lourdes”-ben részt vegyen a Szent-lelek nagy ünnepén. Hamvai ott pihennek a marosvásárhelyi temetőben. „Molliter ossa cubent . . . cui pietas caesar erat!” Pihenjenek csendesen porai, kinél a szív királya a jámbor-ság volt, a feltámadás nagy napjáig!

Mi, kik ismertük emléket, hűen tiszteljük, példáját szívesen követjük, „mert sem nyomorultan, sem egészen meg nem halt, ezt érezzük megdönthetetlen bizonyítékok alapján”. Midőn e sorokat írom, egyedül célo, hogy kiket Istenben boldogult Steinczer Ede a gyulafehérvári papnövelőben lelkipap vezett, e napokban róla szentmiséjökben meg ne feledkezzenek. Tantum vos rogo, ut ad altare Domini memineritis ejus!

—g.

Pályázat.

Az *imecsfalvi* róm. kath. kántortanítói állásra pályázatot hirdetek. Javada-lom: 1) a község pénztárából előleges havi részletekben: 240 kor., 2) a hivek-től kepe címen 35 kalongya rozs és 35 kalongya zabkepe, melynek értéke: 210 kor., 3) oszpora: 30 kor., 4) fakepe címen: 36 kor., 5) 2 hold 641□-öl területű szántó és 5 hold 406□-öl kaszáló kataszteri jövedelme: 38 kor. 38 fill., 6) tandíjbel: 48 kor., 7) stóla: 10 kor., 8) szentmise alapítványokból kamat: 2 kor. 40 fill., 9) természethi lakás, mellék-épületek és konyhakerttel, 10) az 1907. évi XXVII. t.-c. alapján fizetés kiegészítés államsegélyből.

Kötelességei: az összes kántori teen-dők végzése és az iskola vezetése. A kik június hó 13. és 20-án délelőtt, 27-én pedig délutánra kitűzött próban megjelen-nek, előnyben részesülnek. Pályázatok 1909. június hó 28-ig alattirt iskolaszéki elnökhöz nyújtandók be. Az állás kinevezés után azonnal elfoglalandó.

Imecsfalva, (Háromsz.-m.) 1909. máj. 29.

Pénzes László,
iskolaszéki elnök.

Szerkesztői üzenetek.

Csiksomlyó. Más lapban megjelent cikket nem közlünk bármilyen aktuális is legyen. Szives tudomásul másoknak is.

Főúr. Megjött, de az O. E. lapban fog megjelenni. K. B. Hát csak ne excusálja magát — lusta volt s punctum. Viszontlátásra.

Gy. I. Szében. Üdvözlöm munkatársaink sorában, aztán lássuk hetenkint.

Kolozsvár. Mit jelent e hosszú hallgatás?

DOBROWSZKI KÁROLY

kályhakészítő, cserépkályha raktára Gyulafehérvárt.

Raktár: Nagyszébenben Jickeli F. Károlynál. Állandó nagy raktár.

Tüzmentes, divatos stílusban készítek cserépkályhákat, szabadalmazott

Patent Fűtő Multiplikátor gyors melegedés

a legszebb színekben, u. m. barna, zöld, elefántcsont, fehér, samoa, drapp, borsószínű, almazöld, víz zöld, égkék, világosbarna, gesztenyebarna, majolika stb. Fűdőkád burkolatok, Fayene porcellán lemezekből, porcellán takaréktűzhely fehér és kék színben. Régi kályhák javítását és át-
rakását elvállalom 2—3 évi jótállás mellett.

Pontos kiszolgálás, jutányos árak!

Kiváló tisztelettel

Dobrowszky Károly.

ALAPÍTTATOTT 1848-BAN.

ALAPÍTTATOTT 1848-BAN.

Meltzer Gusztáv

viaszgyertya, szappangyára NAGYSZEBENBEN.

Ajánlja elismert legjobb temp-
lomi gyertyáit minden kívánt
nagyságban viaszból, stearin-
ból és ceresinből.

Számos elismerő levéllel rendelkezik.

Kedvező fizetési feltételek.

Bérmálási lapok, Bérmáltak anyakönyve,

A bérmálás szentségének -
szertartása s minden más egy-
házi hivatalos nyomtatványok
nagy készletben kaphatók:

Papp György

könyvnyomdájában

GYULAFEHÉRVÁRT.

Alapított 1840-ben.
1890-ben állami ezüst-
éremmel kitüntetve. . .

Hönig Frigyes

cs. és kir. szabadalmazott
haranggyár, ARAD,
Rákóczy-utca 11-28.

Ajánlja a hangoknak elő-
revaló meghatározásával

saját találmányú cs. és kir. sza-
badalmazott harangjait, melyekkel
igen tetemes súly és ármegtakarítás éretik el-
p. u. egy ilyen szabadalmazott 260 kg. súlyú
harang hangja egy más régitől szerkezeti 460
kg. harang hangjával egyenlő.

A legújabb ingó rendszerű for-
gatható vasharang felszerelést, melyek,
a tornyot nem rázkódtatják, járásuk oly könnyű,
hogy egy gyermek is több harangot
huzhat egyszerre.

Régi harangoknak ilyen forgatható könnyen huz-
ható vasszerelésre való átalakítását. — repedt haran-
goknak újraváló öntését vagy esekély felülízüzet
mellett való becserélését.

Tűzmentes és szilárd vasharang-állványokat.

Több évi szavatolás. Kedvező fizetési feltételek.

Képes árlapot és költségvetést díjmentesen küld.

FLEISCHER JÁNOS

(Keresztény katolikus cég)

egyházi ruha és reverenda-szabó
PÉCS, Ferenciek-u. 9.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb
szabású, minőségű és finoman kidolgozott reve-
rendák és címádák, papi civil öltönyök
előállítására.

Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindennemű egy-
házi ruhák:** casulák, pluvialek, velumok, bal-
dachinumok, minisztráns ruhák, zászlók, lobogók,
karingek, álbák, kehelyruhák stb. készíttetnek.

Nem kell sem Budapestre, sem Bécsbe menni.
Üzletem **versenyképes** minden pesti vagy bécsi
céggel úgy **szabászat, mint ár és minőség**
tekintetében. Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól
eszközöltetnek.

! Költségvetés, árjegyzék ingyen. — !
— Személyesen is megjelenek — !